

Lesbrief bij Clip 7: Predatie

Lesdoelen:

1. De student kan de rol van predatie op de weidevogelpopulatie beschrijven
2. De student kan beschrijven hoe predatie gemonitord kan worden
3. De student kan beschrijven hoe predatie van nesten beperkt kan worden
4. De student kan beschrijven hoe predatie van kuikens beperkt kan worden

Toelichting bij lesdia's

Dia 1: Weidevogels zijn kwetsbaar voor predatie van zoogdieren en vogels.

Dia 2: Zoals je in de figuur ziet zijn de legselverliezen door predatie erg wisselend per jaar en zijn ze ook licht gestegen. Met veel predatoren gaat het op het moment goed in Nederland, terwijl de weidevogelpopulatie sterk is afgenomen door de intensivering van het graslandbeheer. Hierdoor wordt de impact van predatie groter. Ook hebben de nesten niet altijd genoeg dekking door het vroeg maaien van gras. In jaren dat er niet veel andere prooidieren zijn, zullen de weidevogels meer last hebben van predatie.

Dia 3: In de figuur is te zien dat een groot deel van de kievitskuikens uit dit onderzoek is gepredeerd. Overdag gebeurde dit vaak door roofvogels en 's nachts door zoogdieren.

Dia 4: Goede monitoring helpt om het probleem goed in kaart te brengen en de kans op predatie te verkleinen. Wildcamera's kunnen de predatoren in beeld brengen maar het is vaak lastig om te zien of ze ook echt slachtoffers maken. Hetzelfde geldt voor DNA onderzoek van uitwerpselen. Het zenderen van predatoren is goed voor het in kaart brengen van de activiteit van de predatoren.

Dia 5: *Hoe kan je de kans op predatie verkleinen?* Er vindt minder predatie plaats in open gebieden omdat predatoren zich vaak schuilhouden in bosjes. Wanneer de vos de hoofdverdachte is, kan het zinvol zijn om een vossenraster te plaatsen. Dit heeft alleen zin wanneer het weidevogelgebied verder optimaal is ingericht. Een vossenraster kost een hoop arbeid en moet je dus alleen plaatsen wanneer het echt zin heeft. Predatoren hebben in een gebied ook een functie, denk aan het terugdringen van muizen en rattenplagen. Daarom moet het beheren van predatoren altijd in goed overleg gebeuren en enkel gebeuren als het weidevogelgebied op orde is.

Dia 6: Weidevogels vormen samen de luchtmacht. Het is dus goed om er zo veel mogelijk voor te zorgen dat weidevogels groepen kunnen vormen om samen de nesten en kuikens te beschermen. Dit vraagt om een goed ingericht weidevogelgebied die groot genoeg is zodat er veel vogels kunnen nestelen. Beweiding kan mogelijk predatie afremmen doordat de koeien de predatoren afschrikken.

Dia 7: In een kaal weiland zijn kuikens te goed zichtbaar voor predatoren. Daarom is het belangrijk om altijd te zorgen voor beschutting en te vroeg alle percelen te maaien. Hoe minder tijd de kuikens bezig zijn met het zoeken naar eten, hoe lager de predatiekans. Dit pleit voor goed kuikenland met voldoende grote insecten en voldoende dekkingmogelijkheden in hoger gras.

Samengevat, jullie kennen nu:

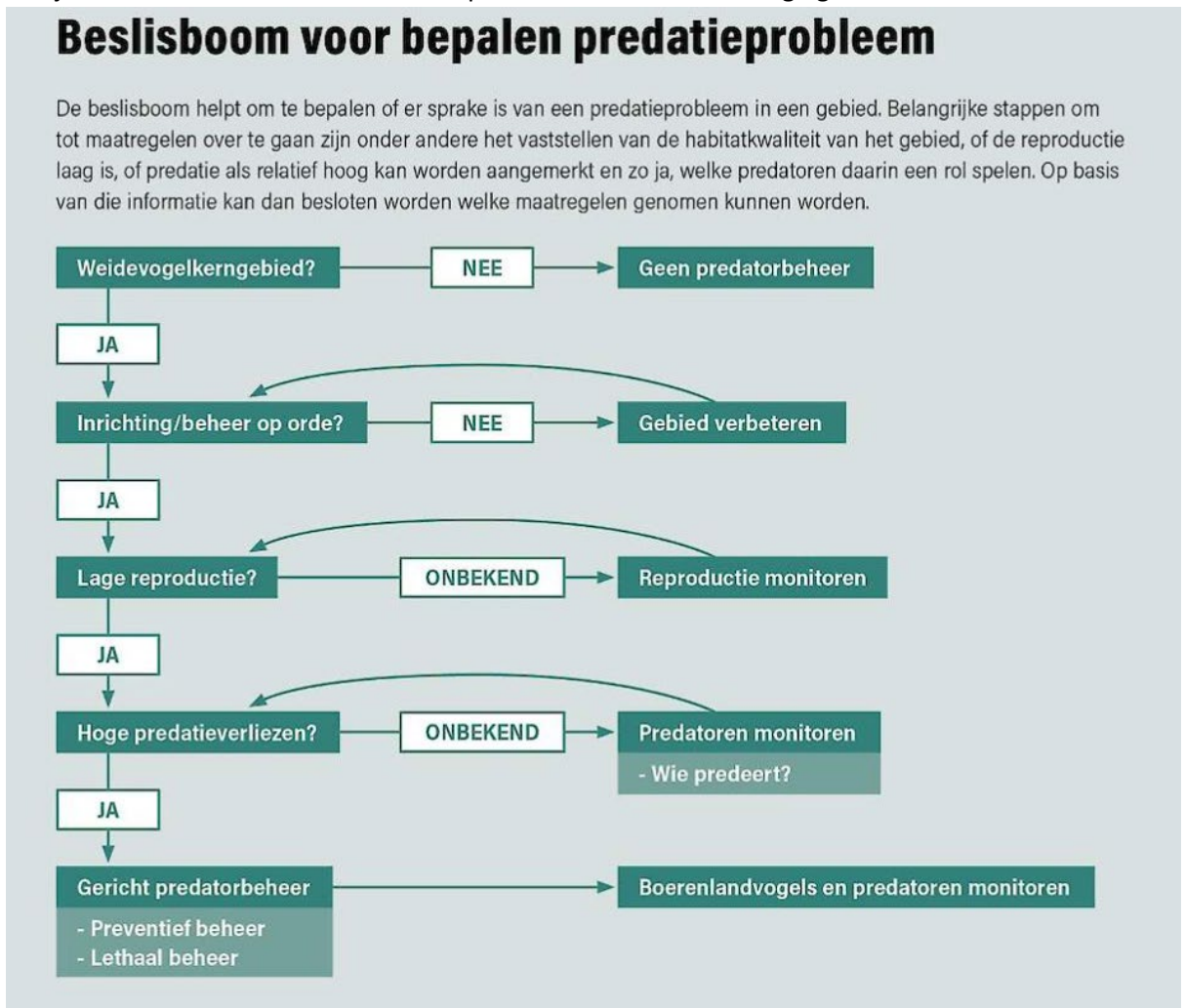
- De rol van predatie op de weidevogelpopulatie
- Hoe predatie gemonitord kan worden
- Hoe predatie van nesten en kuikens beperkt kan worden.

Bronnen en verdiepende literatuur:

- Eekeren, N. V., Wit, J. D., Versteeg, C., Hoekstra, N., Pijlman, J., Janssen, P.,... & Lenssinck, F. (2022). Winst & weidevogels
- Mason, L. R., Smart, J., & Drewitt, A. L. (2018, January). Tracking day and night provides insights into the relative importance of different wader chick predators. In *Ibis* (Vol. 160, No. 1, pp. 71-88).
- Redactie Kennisportaal Boerenlandvogels (2021). Predatie van Weidevogels. Verkregen van: <https://groenkennisnet.nl/dossier/predatie-van-weidevogels-dossier>. Geraadpleegd op 06-07-2022
- Redactie Kennisportaal Boerenlandvogels (2022). Resultaten Online kennisbijeenkomst Monitoring en Predatie. Verkregen van: <https://boerenlandvogels.info/nieuwsitem/resultaten-online-kennisbijeenkomst-monitoring-en-predatie>. Geraadpleegd op: 11-07-2022
- Teunissen, W., Kampichler, C., Majoor, F., Roodbergen, M., & Kleyheeg, E. (2020). Predatieproblematiek bij weidevogels. *Sovon rapport, 41*.

Ideeën voor opdrachten:

- Bekijk deze beslisboom van Sovon over predatiebeheer in weidevogelgebieden:

Waarom denk je dat deze beslisboom er is? Onderbouw je antwoord.

- Maak een plan voor het monitoren van predatie in een gebied. Hoe ga je dat aanpakken en waarom ga je dat zo aanpakken?
- Wat kan je als boer doen om predatie zo veel mogelijk te beperken?

Stuur voor de antwoorden een e-mail naar: info@boerenlandvogel.info